

СТАНОВИЩЕ

от д.н. Живко Иванов Драганов – професор към катедра
„Международно право и право на ЕС“ на Юридическия факултет на УНСС

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.6. Право (Конституционно право)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра Публичноправни науки към Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

1.1 Общо представяне на получените материали

Със заповед № Р33-4173 от 26.08.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определен за външен член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Конституционно право), обявен за нуждите на катедра Публичноправни науки към Юридическия факултет

Документите, представени от кандидата за участие в конкурса отговарят напълно на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагането му и на Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Кандидатът в конкурса е приложил едно монографично изследване и единадесет научни статии в областта на обявения конкурс.

1.2. Кратки биографични данни на кандидата

Радослава Янкулова е завършила ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ през 2005 год. През 2014 тя е придобила ОНС „доктор по право“, след защита на дисертационен труд на тема „Конституционен процес“. Кандидатът в конкурса е водила и води семинарни занятия и лекции по дисциплините „Конституционно право“, „Конституционно правосъдие“ и „Права на детето“ в ЮФ на ПУ, където към настоящия момент тя заема академичната длъжност „главен асистент“. От 2018 година Радослава Янкулова е старши правен експерт в Конституционния съд на Република България. Член е на редакционната колегия на списание "Studia Iuris". Специализирала е в Института по сравнително право, Лозана, Швейцария, в Института по правни науки към Лондонския университет, в Института по сравнително публично и международно право „Макс Планк“, Германия, в ЮФ на Университета в Залцбург, Австрия. Владее Английски, френски и немски. Преподавателският, научният и професионалният опит на кандидата са изцяло в областта на обявения конкурс.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на кандидата включва воденето на лекции и семинарни занятия по конституционно право и други свързани с областта на обявения конкурс правни дисциплини. Преподавателският стаж на кандидата като главен асистент е над осем години. От представената биографична информация е видно, че Радослава Янкулова работи активно със студенти. Тя е академичен наставник по проект Студентски практики на МОН. Наред с това тя е била модератор на Студентска юридическа академия, организирана по повод 20-годишнината на ЮФ на Пловдивския университет. От представената Служебна бележка се установява, че кандидатът има необходимата учебна натовареност.

2.2. Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Научната дейност на гл.ас. Радослава Янкулова включва представения хабилитационен труд и множество статии и доклади по различни проблеми на конституционното право, главно относно защитата на конституционните права. Научното творчество на кандидата (статии и доклади) е на български език. Докладите са представени на авторитетни научни форуми в страната, а статиите са публикувани във водещи у нас периодични правни научни издания, като списание „Правна мисъл“ и списание "Studia Iuris".

Представеният за участието в конкурса монографичен труд „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“ представлява оригинално изследване на особено актуални проблеми на конституционното право. Трудът се състои от три глави. Първата е

посветена на анализа на механизмите на защитата на основните права, на конституционния контрол като инструмент за защита на основните права и на защитата на основните права в правото на ЕС. Втората глава обхваща изследване на конституционната жалба като в сравнителен план са разгледани конституционните модели на шест европейски държави. Глава трета съдържа изследване на възможностите за защита на основните права посредством тълкувателната дейност на Конституционния съд.

Приносите на монографичното изследване могат да се обобщят в няколко групи. На първо място те се отнасят до обосноваването на тезата за въвеждането на конституционна жалба у нас и до очертаването на възможните параметри на този институт в българското право. Втората група обхваща няколко самостоятелни приноса, които се отнасят до обогатяването на съществуващите научни знания, сред които попадат направените от кандидата класификации на моделите за защита на правата и свободите на човека и гражданина и на различни национални конституционни модели за защита на основните права чрез конституционна жалба. В трета група могат да се включат анализът на практиката на различни национални конституционни юрисдикции, на решенията на българския Конституционен съд и на решенията на Европейския съд по правата на човека. Като самостоятелни приноси следва да се отчетат открояването на елементите на българската конституционна идентичност и изследването на доктриналните становища в подкрепа и против въвеждането на конституционна жалба у нас; анализът на доктрината за хоризонталното действие на основните права и прегледът на формите на непряк достъп на гражданите до конституционно правосъдие. На последно място, но не и по значение, принос на кандидата представляват предложенията *de lege ferenda* относно въвеждането на конституционна жалба в България. Те са представени в последния раздел на трета глава и се основават на сравнителния анализ на конституционните закони на държави от Европа, като кандидатът предлага конкретни решения за създаването на правната уредба на посочения институт в българското право. Трудът ще бъде от съществена полза както за изследователите на конституционното право, така и за практикуващите юристи, докторантите, студентите и за всички други специалисти, които се интересуват от тази проблематика.

Представените единадесет статии и доклади съдържат самостоятелни приноси. Сред тях следва да се открият статията „Перспективи пред конституционното правосъдие като инструмент за опазване и защита на правосъдието“, *Studia Iuris*, брой 1/2004 г.; „Правата на децата и мястото им в българския конституционен модел“, сп. *Правна мисъл*, кн.2/2015; и „Избирателни права и за хората с интелектуални увреждания и психично-здравни проблеми?“, сп. *Правна мисъл*, кн.3/2016 г., които са посветени на актуални и слабо изследва-

ни у нас проблеми, свързани с тенденциите за развитието на защитата на правата на човека.

От справка за изпълнение на минималните национални изисквания може да се установи, че трудовете на кандидата са цитирани от уважавани изследователи на конституционното право у нас, в техни публикации в утвърдени специализирани правни издания.

Кандидатът е изпълнил количествените изискванията по съответните групи и показатели за заемането на академичната длъжност „доцент“. Кандидатът е добре познат като изследовател не само сред специалистите в областта на конституционното право, но също в широките научни среди у нас.

3. Критични забележки и препоръки

Към кандидата могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки.

Независимо, че хабилитационният труд включва анализ на защитата на основните права на Европейския съюз, този въпрос е разгледан твърде общо. Считам, че изследването би се обогатило значително от по-задълбочения анализ на защитата на основните права в правото на ЕС. Действително кандидатът е представил накратко производствата пред Съда на ЕС, но без да разглежда развитието на националната конституционна защита на основните права в контекста на развитието на защитата на основните права на ЕС. Тези два въпроса имат множество пресечни точки, които следва да бъдат предмет на самостоятелен и задълбочен анализ.

Хабилитационният труд не съдържа увод и заключение.

Към кандидата може да бъде отправена препоръка да публикува и на други езици в чуждестранни научни издания. Владеенето на три западни езика създава възможност резултатите от научното творчество на кандидата да намерят разпространение извън страната ни, а с оглед широко използвания в неговото творчество сравнителноправен подход, те биха представлявали интерес за изследователи от други европейски държави.

Направените бележки и препоръки не променят изцяло положителната ми оценка на научното творчество на кандидата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от кандидата документи и материали за участие в конкурса, отговарят напълно на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“. Научното творчество и учебно-преподавателската дейност на

кандидата са на високо ниво и следва да получат положителна оценка. Монографичното изследване и останалите трудове съдържат множество оригинални научни и научно-приложни приноси.

Въз основа на цялостната ми оценка считам, че гл.ас. д-р Радослава Янкулова притежава необходимите качества и преподавателски и научно-изследователски опит, за заемането на академичната длъжност “доцент” по Конституционно право към ЮФ на ПУ “Паисий Хилендарски” и убедено предлагам на членовете на научното жури да подкрепят нейната кандидатура.

27.09.2020 г.

Изготвил становището:

Проф. д.н. Живко Драганов